

в. Новинар, 27.01.2006

СИМЕОН ВАСИЛЕВ: "БЪЛГАРСКАТА СЛЕДА" ДА ОСТАНЕ В ОРИЕНТ-ЕКСПРЕСА НА ИСТОРИЯТА

МЯСТОТО НИ ВИНАГИ Е БИЛО В ЕВРОПА, ТВЪРДИ ИЗВЕСТНИЯТ ЖУРНАЛИСТ [2006-01-27] Интервю на Людмила Габровска

Симеон Василев завършва българска филология в Софийския университет "Св. Климент Охридски". Специализира германистика в университета "Мартин Лутер" в гр. Хале, Германия, и журналистика в университета в гр. Кардиф, Уелс. Работил е като международен редактор в новините на БНТ, зам.-директор "Новини" на Канал 1, програмен директор на Канал 1, кореспондент на БНТ в Бон и Берлин, директор "Информация" на БНТ. Като специален пратеник е отразявал едни от най-важните срещи на върха на ЕС, НАТО, ЗЕС, ОССЕ и ООН. Симеон Василев е автор на предаването за международна политика "Световният гамбит" (1994-1995) и на документалните филми "Сигурност и сътрудничество" (1994), "Унгария-1994 г.", "Германският избор" (1998), "Стената" (1999), "Денят 11 септември..." (2002), "България в света на ООН. Една дипломатическа хроника" (2004). Автор е на книгите "Световният гамбит" (2001) и "Глобализираният абсурд" (2003). Преди броени дни издателство "Български бестселър - НМБКП" публикува най-новата му книга "Версия "Международна политика".

- Г-н Василев, наскоро от затвора бе освободен Агджа и това събуди отново интереса към случая с покушението срещу папата. Смятате ли, че все още има среди, които поддържат тезата за "българската следа" в него?

- Естествено, че има такива среди и фактите от последно време потвърждават това. Мине-не мине време и някой любител от студеното време на световната политика се хваща за тези "следи" като несръчен Еркюл Поаро. Това е поводът, заради който в книгата си "Версия "Международна политика", в главата "Краят на българския XX век" съм сложил статията "Случаят е приключен, но не забравяйте". За мен нямаше по-важно доказателство от посещението на покойния папа Йоан-Павел II в страната ни. Папата сам разруши "българската Берлинска стена", и то от западната ѝ част. Той не само дойде в България, но и каза нещо много важно на западния свят, с което би следвало тази история да е приключила. Тя не е приключила за тези, които имат интерес от "индустрията на следите" и нямат интерес да се простят с извратената логика на Студената война, нито пък да оставят "българската следа" да си стои в Ориент-експреса на историята. Агджа между прочем отново е в затвора.

- Считате ли, че този случай има връзка с процеса срещу медиците ни в Либия?

- Връзка има дотолкова, доколкото "българските следи" много добре си пасват в характера на тези, които не правят международна политика, а въртят търговия с международната политика заради икономически интереси. Това е семантиката във всякакви нови издания на "български следи".

- Какво най-силно ни пречи за приемането ни в Европейския съюз?

- Това, което ни пречи, е, че твърде дълго време изгубихме да се отскубваме от

статуквото на преходния период. Ние трябва най-накрая сами да приключим с него, и то така, че да не се сдобием с някакъв нов тип преход.

- Това означава ли, че не умеем да се учим от историческите си грешки, тъй като подобни процеси не се случват за първи път у нас?

- Въпросът е принципен - доколко всички не умеят да се учат от историческите си грешки. Аз ще цитирам Чърчил, който е казал за американската политика нещо, което важи и за европейската, включително и за нашата: докато се намери правилното решение, политиката сякаш прави всички възможни грешки. Поуката от историята е нещо много сложно, защото самата история е много хитра: тя никога не се повтаря едно към едно. Аз не бих казал, че проблемът е в това, че не можем толкова да се поучим от историческите си грешки. Проблемът е в правилните отговори на уравненията от настоящето. Но има и нещо друго, което е по-важно. През последните няколко години България попадна в уникални геополитически обстоятелства и въпреки всички забележки тя успя да отвори адекватно на тези обстоятелства. Много рядко в нашата история се е случвало целите на обикновените хора да съвпадат едно към едно с целите на политиките, които са избрали. Имам предвид членството в Европейския съюз. И затова въпросът е не толкова за поуката от миналото или разпуснатото въображение за бъдещето, а за едно много прагматично отношение, свързано с настоящето. Моментът е наистина уникален и важен за поколенията след нас.

- Смятате ли, че в този момент политиките премълчават част от тежестите, които ще връхлетят страната ни след приемането ни в Евросъюза?

- Има твърдения, според които приемането ни в ЕС щяло да бъде челен сблъсък. Това е несериозно. Ние не сме "другоселци" от друг континент, а с вековна история, богата култура и изключителни достойнства на европейски народ, за да имаме претенции да очертаем българските граници на европейска Европа. За какъв сблъсък тук може да става дума. Ние се "връщаме" там, където винаги ни е било мястото, в европейския ред на нещата. Да, това е тежест, но другото е лекомислие. Никой не е казал, че трябва да е лесно. Това наистина не трябва да се премълчава.

- Вие застъпвате идеята, че това може да бъде провалено от глупавите междупартийни борби. Как би могъл да се предотврати този развой?

- Много важно е в този момент преди приемането ни в Европейския съюз българската политика да бъде изключително сръчна в добрия смисъл на тази дума. Тя просто трябва постоянно да търси компромиса вътре в себе си, за да може да се постигне основният компромис между Европейския съюз и България. Имаме да изпълняваме договор, който е валиден не само за България, но и за Европейския съюз.

- В книгата си включвате и статията "Денят 11 септември не е свършил..." Създаването на своеобразна желязна завеса срещу тероризма ли е най-ефективното противопоставяне?

- Т. нар. международен тероризъм в съвременните му мутации е една много сложна дигитализирана смес между алогизъм, извратено мислене и религиозен неофашизъм. Срещу този международен тероризъм всички трябва да са единни и аз наистина мисля, че трябва да има желязна завеса срещу този вирус в съвременния свят. От двете страни на Океана би трябвало да имат не само еднакви усещания, но и осъзнаване за предупреждението, че тероризмът не само може да повлияе на бъдещето на държавите, но и че "новата порода религиозен неофашизъм" в ислямския му вариант може да има амбиции, които умишлено бъркат понятията география и геостратегия или

политика и геополитика. Колкото и неразумно да стоят размишленията за извратената логика на тероризма, не изглежда съвсем глупава идеята, че в идеологията на тероризма от XXI век има нова колизия между религия и все още неизмисленото понятие за "георелигия".

- Преодолени ли са вече трансатлантическите препирни между Америка и Европа?
- Последиците от геополитическия кратер, който предизвика Ирак, се преодоляват трудно, но аз забелязвам, че в голяма степен този процес е започнал.
- В този смисъл важи ли правилото, че тези отношения могат да бъдат възстановени за толкова време, за колкото са били разрушени?
- Донякъде е така, но едни отношения никога не могат да бъдат възстановени точно в състоянието, в което са били. Те или се развиват нататък, т.е. имат качествено ново състояние, или се връщат назад. Според мен има достатъчно белези, че въпреки всички различия, които се случиха от двете страни на Локвата (както наричат Океана), отношенията се нормализират в рамките на естествената конкуренция.
- Какво е необходимо за една успешна дипломация?
- За една успешна дипломация и за една успешна външна политика винаги е много важна мотивацията от "разума на вътрешната политика". Както и да се сложат интелектуални рамки върху стратегическите и външнополитическите инстинкти. В тази област това е много необходимо, защото дипломацията трябва да бъде една умна, интелигентна "игра", за по-доброто място на България в Европа и света.